

Verslag overeenkomstig art. 60

van de

Richtlijn Erkenning Beroepskwalificaties (2005/36/EG)

Over de periode 2008 en 2009

Inleiding

De Europese richtlijn 2005/36/EG betreffende erkenning van beroepskwalificaties heeft tot doel de grensoverschrijdende toegang tot gereguleerde beroepen in EU-lidstaten te vergemakkelijken. De richtlijn waarborgt dat EU-onderdanen die hun beroepskwalificaties in een lidstaat hebben behaald toegang hebben tot hetzelfde beroep in een andere lidstaat en dit kunnen uitoefenen met dezelfde rechten als de onderdanen van die lidstaat. De richtlijn zet in op vergroting van de arbeidsmobiliteit binnen de EU. Richtlijn 2005/36/EG kwam in de plaats van een aantal oude richtlijnen over erkenning van beroepskwalificaties en was daarmee een belangrijke stroomlijning van de Europese regelgeving op dit terrein. De voornaamste vernieuwing in de richtlijn was de introductie van een lichter controleregime voor tijdelijke en incidentele dienstverlening.

Nederland heeft wetgeving doorgevoerd om aan deze Europese richtlijn te voldoen, met als belangrijkste wet de Algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties. Deze is op 21 december 2007 van kracht geworden. Omdat de richtlijn betrekking heeft op alle gereguleerde beroepen zijn de meeste departementen hierbij betrokken geweest. Het gaat daarbij - kort gezegd - om alle beroepen waarvoor van overheidswege eisen worden gesteld aan de toegang ertoe en de uitoefening ervan. De desbetreffende Nederlandse wet- en regelgeving is getoetst aan de richtlijn en waar nodig gewijzigd. Vanwege de omvang en complexiteit heeft de implementatie in de meeste lidstaten langer geduurd dan voorzien. Zo ook in Nederland waar de laatste wijzigingen in februari 2009 zijn doorgevoerd. De implementatie is daarmee in Nederland voltooid.

Op grond van artikel 60.1 van de richtlijn zijn de lidstaten verplicht tot het opstellen van een tweejaarlijks verslag over de toepassing van de richtlijn. Behalve algemene toelichtingen dient dat verslag een statistisch overzicht van de genomen besluiten te bevatten, alsmede een beschrijving van de voornaamste problemen die uit de toepassing van de richtlijn voortvloeien.

Het voorliggende verslag heeft betrekking op de jaren 2008 en 2009. Het eerste deel van dit verslag bestaat uit algemene bevindingen en bevindingen gerangschikt naar ministerie. Het tweede deel bestaat uit de statistische gegevens die de ministeries hebben aangeleverd.

Het Nederlandse stelsel is zo ingericht dat de ministeries zelf verantwoordelijk zijn voor de gereguleerde beroepen op de beleidsterreinen waarover zij gaan. Alle betrokken ministeries hebben hun bevoegde autoriteiten geraadpleegd en een deelverslag aangeleverd. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is verantwoordelijk voor het stelsel en ziet als nationaal coördinator in de zin van artikel

56.4 toe op een uniforme toepassing van de richtlijn. Ook Nuffic en Colo zijn geraadpleegd vanwege hun rol bij de uitvoering van de richtlijn als nationaal contactpunt in de zin van artikel 57 van de richtlijn. Nuffic houdt zich met beroepserkenning op het niveau van meer dan twee jaar hoger onderwijs bezig en Colo, de vereniging van samenwerkende kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijfsleven, verstrekt informatie over beroepserkenning op mbo-niveau.

Algemene bevindingen:

In algemene zin kan worden geconcludeerd dat er geen grote problemen zijn opgetreden. Dat neemt niet weg dat er op een aantal punten verbetering gewenst is.

Administratieve procedures

De procedures behorend bij een erkenningsaanvraag verlopen niet altijd even soepel. De administratieve afhandeling is in sommige gevallen complex. De redenen hiervoor lopen uiteen. Het kan te maken hebben met de kwaliteit van de informatie die door een nationaal contactpunt uit een lidstaat wordt verstrekt. Soms is het moeilijk voor een bevoegde autoriteit om te beoordelen wat een bepaalde opleiding inhoudt omdat de verstrekte documenten hier geen uitsluitsel over geven, of worden er grote verschillen tussen opleidingen binnen een lidstaat geconstateerd, zodat de ene erkenningsaanvraag uit dat land wel en een andere niet gehonoreerd kan worden. Ook komt het voor dat een bepaalde bevoegde autoriteit in een lidstaat de richtlijn onjuist interpreteert waardoor er vertraging ontstaat. Nederland heeft bij de voorbereidingen van de evaluatie van de richtlijn gepleit voor vereenvoudiging van de administratieve procedures en voor de uitbouw van het Interne Markt Informatiesysteem. Dit IMI-systeem is een gesloten, gestandaardiseerd elektronisch systeem voor de uitwisseling van gegevens tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten. Ook op het punt van de uitwisseling van gegevens m.b.t. een eventueel beroepsverbod dat via het tucht- of strafrecht of een beroepsvereniging is opgelegd aan een beroepsbeoefenaar zal het IMI kunnen bijdragen aan vereenvoudiging en verbetering van de bestaande procedures.

Opleidingseisen

In de richtlijn zijn voor de sectorale beroepen de minimum opleidingseisen vastgelegd. In de praktijk is gebleken dat deze minimum eisen bieden voor verschillende interpretaties. Uit het curriculum van een opleiding is hierdoor niet altijd af te leiden op welk niveau er aandacht aan een opleidingsonderdeel is besteed. Een ander aandachtspunt is dat op den duur een wettelijk vastgelegde opleidingseis remmend kan werken op de ontwikkelingen in het onderwijs, zoals de omslag naar competentiegericht onderwijs. Op dit punt is nagegaan wat de rol van het Europees Kwalificatiestelsel (EQF) kan zijn om hierin verbetering te brengen.

Bevindingen per ministerie:

Binnenlandse Zaken

Brandweer

In 2008 en 2009 zijn geen aanvragen in behandeling genomen met betrekking tot de erkenning van de beroepskwalificaties van brandweer. Dat komt waarschijnlijk omdat de brandweerwereld een kleine wereld is, waardoor de doelgroep gering is. Binnen deze kleine doelgroep wordt er vanuit de andere lidstaten blijkbaar weinig gemigreerd naar Nederland.

De versoepeling van de regels voor de tijdelijke en incidentele dienstverrichting heeft echter wel een effect voor de brandweer. Het brandweerpersoneel in de grensstreken met Duitsland en België kan elkaar wederzijds versterking geven indien noodzakelijk, zonder dat een Duitser of een Belg daarvoor een procedure voor erkenning van beroepskwalificaties hoeft te doorlopen.

Politie

De Politieacademie heeft geen aanvragen gehad van migrerende beroepsbeoefenaren tot erkenning van een beroepskwalificatie, om zodoende hier in Nederland als politieambtenaar aan de slag te kunnen gaan. Wel zijn onlangs twee Britten afgestudeerd als Master of Science in Policing aan de universiteit van Canterbury. Dit betreft een studie die ook is geaccrediteerd door de NVAO, de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie. Deze beide afgestudeerden hebben dan ook een diploma dat in Nederland en België wordt erkend.

Nederland is een van de zeer weinige landen in de EU waar de diplomagelijkwaardigheid van het Politieonderwijs met het regulier onderwijs een feit is. Het meest duidelijk en formeel blijkt dit bij de hogere opleidingen Politiekundige Bachelor en Master, die officieel bestempeld zijn als gelijkwaardig (geaccrediteerd). De Masteropleiding wordt verzorgd in samenwerking met de universiteit van Canterbury. In andere landen is die gelijkwaardigheid er nog niet, al heeft België hier wel belangstelling voor getoond.

Economische Zaken

Het beroep van octrooigemachtigde is het enige gereguleerde beroep onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Economische zaken. De toepasselijke wetgeving hierbij is de Rijsoctrooiwet 1995 en het Uitvoeringsbesluit Rijsoctrooiwet 1995. In 2008 is er éénmaal een erkenningsaanvraag gehonoreerd en in 2009 tweemaal. Bij deze aanvragen zijn geen problemen bij de uitvoering van de richtlijnesignaleerd.

Financiën

Voor de Wet financieel toezicht (Wft) zijn er twee gereguleerde beroepen aangewezen: de werknemer en de feitelijk leidinggevende van een financieel dienstverlener die financiële diensten aan consumenten verleent. Het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) adviseert en ondersteunt de minister van Financiën bij diverse uitvoeringstaken met betrekking tot de deskundigheid van financiële dienstverleners. Het CDFD is ook de bevoegde autoriteit die namens het ministerie van Financiën de erkenningsaanvragen van beroepskwalificaties beoordeelt.

In 2008 waren er geen aanvragen tot erkenning, in 2009 waren het er twee. In deze twee gevallen heeft werkervaring een rol gespeeld. De werkervaring van beide aanvragers heeft de leemte opgevuld tussen de Belgische diploma's en de eind/toetstermen van de Wft-diploma's. De aanvragers waren jaren werkzaam op een bepaald (hoog) niveau in de branche, waardoor het overbodig was om een compenserende maatregel op te leggen.

Bij Nederlandse Wft-diploma's speelt permanente educatie (PE) sinds 2008 een grote rol. Kort gezegd vervalt de geldigheid van de Wft-diploma's als niet elke anderhalf jaar een zogeheten PE-certificaat behaald wordt. De bedoeling van permanente educatie is om de deskundigheid van de financiële dienstverleners in Nederland te bevorderen: er is geen plaats meer voor financiële dienstverleners die hun kennis niet door middel van permanente educatie bijhouden. Bij de erkenningsaanvragen heeft CDFD de werkervaring mee te laten wegen bij het afgeven van de verklaringen. Door nog steeds actief werkzaam te zijn in de branche

zelf op een zeker niveau en in bepaalde functies kan veld worden dat men zijn vakgebied heeft bijgehouden tot het moment van afgifte.

Justitie

Voor de meeste juridische beroepen worden er weinig tot geen aanvragen onder de richtlijn ingediend. Voor de beroepen van notaris, gerechtsdeurwaarder en rechterlijke beroepen zijn de afgelopen twee jaar helemaal geen verzoeken binnengekomen, en voor de beroepen van tolken, vertaler en de advocatuur betrof het maar één à twee aanvragen per jaar.

In het algemeen verloopt de toepassing van de richtlijn volgens de opgestelde kaders. Er doen zich geen problemen voor op wettechnisch gebied. De enkele knelpunten die worden ervaren zijn voornamelijk uitvoeringstechnisch van aard.

Voor de uitvoering bij de beroepen van particuliere beveiliging of recherche geldt dat de verzoeken zeer bewerkelijk zijn. Doordat de behandeling ervan zeer arbeidsintensief is vraagt dit veel tijd van de uitvoerende instantie. De informatievergaring is daarbij namelijk een groot knelpunt. Het verkrijgen van informatie uit andere EU-landen over de opleidingen verloopt moeizaam. Tevens wordt er vaak pas na lange tijd op de verzoeken gereageerd. Het is zowel voor het ministerie van Justitie als het nationale contactpunt moeilijk om te achterhalen of een opleiding in een andere lidstaat door de autoriteiten is erkend en gecertificeerd. In veel EU-landen is er - anders dan in Nederland - geen sprake van standaardisering van de opleidingen. De opleidingen binnen een lidstaat kunnen zowel van inhoud als ook van niveau verschillen.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Het ministerie van OCW is in Nederland het coördinerend ministerie voor de richtlijn. Het ministerie van OCW heeft ook de implementatiefase gecoördineerd en levert de nationaal coördinator. Als Nationaal Contact Punt (NCP) voor de EU-richtlijn 2005/36/EG voor Nederland is Nuffic in Den Haag aangewezen. Aangezien Nuffic zich met betrekking tot beroepserkenning alleen op het niveau van meer dan twee jaar hoger onderwijs bezighoudt, werkt Nuffic hierbij nauw samen met Colo. De afdeling Internationale Diplomawaardering (IDW) van Colo verstrekt informatie over beroepserkenning als het om beroepen gaat waarvoor een opleiding is afgerond van minder dan 3 jaar hoger onderwijs. Het gaat voornamelijk om beroepen op mbo-niveau. Met betrekking tot de door het ministerie van OCW gereglementeerde beroepen zijn er geen structurele problemen geconstateerd voortvloeiend uit de toepassing van de richtlijn.

Nuffic

In opdracht van het ministerie van OCW beheert de Nuffic het Nationaal Contactpunt (NCP) voor de Europese richtlijn 2005/36/EG. Nuffic bouwt expertise op over de Richtlijn, adviseert over toepassing en verzorgt de voorlichting. Het NCP beantwoordde in 2009 1.000 schriftelijke en telefonische vragen. Het betrof veelal complexere vragen over de Richtlijn. De tweetalige website over beroepserkenning ondervangt de meeste eenvoudige vragen. Er werden 250 waarderingen inzake de Richtlijn uitgebracht. Daarnaast heeft het NCP ca. 75 NCP-verklaringen verstrekt. In vergelijking met 2008 is het aantal waarderingsverzoeken stabiel gebleven. Voorts heeft het NCP in 2009 voor diverse buitenlandse gremia presentaties over de werking van de richtlijn verzorgd.

Colo

De informatie die door Colo per e-mail en telefonisch verstrekt werd in bovengenoemde jaren, betrof de volgende beroepen: rij-instructeur, leraar (onderwijsbevoegdheid), gids (toerisme), stralingsdeskundige, politiemedewerker, dierenartsassistent, zeevaartberoepen, beveiliging, verpleegkundige, verzorgende IG en apothekersassistente.

Het ging daarbij om de volgende informatie:

- verwijzing naar bevoegde autoriteiten in Nederland en in het buitenland, meestal met behulp van de gezamenlijke website van Nuffic en Colo www.beroepserkenning.nl en www.professionalrecognition.nl;
- informatieverstrekking over de oude richtlijnen 89/48/EG en 92/51/EG en richtlijn 2005/36/EG;
- verwijzing naar SOLVIT (EZ);
- beantwoorden van vragen van bevoegde autoriteiten in het buitenland over Nederlandse mbo-diploma's;
- het verstrekken van Certificaatsupplementen, waarop vermeld staat of het beroep of de opleiding gereguleerd is onder de richtlijn 2005/36/EG;
- het verstrekken van zgn. NCP-verklaringen, waarin ten behoeve van de bevoegde autoriteit in het buitenland
 - o een korte uitleg wordt gegeven van de richtlijn 2005/36/EG
 - o het behaalde Nederlandse mbo-diploma, kwalificatieniveau, naam van de diplomahouder en jaar van behalen worden vermeld;
 - o wordt vermeld dat het betreffende diploma of de opleiding in Nederland gereguleerd is en
 - o dat de houder in principe het recht heeft het beroep in de EU-lidstaat van vestiging uit te oefenen.

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties in 2008 geïmplementeerd in de Regeling erkenning EG-beroepskwalificaties uitoefening van de diergeneeskunde, de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden, de Regeling erkenning jachtexamen en preparateursexamen Flora- en Faunawet, en de Regeling erkenning EG-beroepskwalificaties beheerder van een bedrijfsinrichting, asiel of pension.

De richtlijn wordt door de Voedsel en Waren Autoriteit respectievelijk Bureau Erkenningen en Dienst Regelingen uitgevoerd. Bij de Voedsel en Waren Autoriteit komen de meeste aanvragen van migrerende beroepsbeoefenaren uit andere EU-lidstaten binnen.

Bij de toepassing van de richtlijn is de Voedsel en Waren Autoriteit (hierna: VWA) niet tegen specifieke problemen aangelopen. Na de implementatie van de richtlijn kwam de toepassing daarvan en de daarmee samenhangende nieuwe manier van werken wat aarzelend op gang, ook omdat er binnen de VWA en LNV nog geen expliciete aanspreekpunten waren, waardoor vragen die bij de VWA of LNV leefden, niet altijd gelijk op de goede plek terecht kwamen. Dit gold ook voor vragen van buiten de overheid. De afspraken die de afgelopen jaren tussen VWA en LNV zijn gemaakt zijn helder en maken het hele proces ook inzichtelijker. De implementatie van het Interne Markt Informatiesysteem (IMI) als hulpmiddel om de communicatie tussen de instanties van de lidstaten en de wederzijdse bijstand te verbeteren in verband met de richtlijn, is goed begeleid, maar het beeld is dat er niet veel gebruik van wordt gemaakt, in ieder geval niet voor informatie over veterinaire beroepsbeoefenaren.

Bureau Erkenningen heeft in 2008 in totaal 36 aanvragen van onderdanen van andere EU-landen op het terrein van gewasbescherming afgehandeld en het jaar daarop in totaal 106. De meeste aanvragen komen uit België. Problemen bij behandeling van de aanvragen zijn weinig of niet voorgekomen. Voldoende beheersing van de Nederlandse taal is voor de uitoefening van dit beroep wel vereist omdat de etiketten van de chemische stoffen goed gelezen en begrepen moeten worden.

Het aantal beroepsbeoefenaren uit andere EU-lidstaten en vanuit derde landen lijkt voor een paar beroepen gestaag toe te nemen, te weten voor de beroepen dierenarts, toepasser van gewasbeschermingsmiddelen en bedrijfsvoerder gewasbeschermingsmiddelen. Ook het aantal aanvragen van de 'verklaring omtrent gedrag' ten behoeve van Nederlandse dierenartsen die in het buitenland willen werken is gestegen.

Voor zover bekend heeft de toelating van beroepsbeoefenaren uit andere EU-landen geen negatieve effecten gehad op de kwaliteit bij de beroepsuitoefening. Echter, bij het beroep dierenartsen moet wel een kanttekening geplaatst worden. Voor dit sectorale beroep geldt op grond van de richtlijn een automatische erkenning van het diploma, na registratie in de ontvangende lidstaat. Van de beroepsgroep dierenartsen en de Faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht ontving LNV de klacht dat het verplicht erkennen van diploma's niet wenselijk is aangezien de kwaliteit van de opleidingen in de verschillende EU-lidstaten nogal variabel is. Er zijn in Richtlijn 2005/36/EG weinig kwaliteitseisen opgenomen ten aanzien van de opleiding tot dierenarts. Naast de door de richtlijn beoogde vereenvoudiging van de

stelsels van erkenning is een bepaalde kwaliteitsgarantie wel nodig, die nu onvoldoende aanwezig is. Er bestaat wel een Europees accreditatiesysteem voor opleidingen diergeneeskunde. Echter de richtlijn gaat voorbij aan dit systeem. Van de dierenartsen is ongeveer 10 à 15 % uit andere EU-landen afkomstig. Dit betreft voornamelijk België en Duitsland en enkelen uit Denemarken, Italië en Zweden.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is van mening dat de richtlijn naar behoren werkt. Vanuit de bevoegde autoriteiten of anderszins zijn er geen structurele problemen bekend geworden met de toepassing van de richtlijn. Ten aanzien van dit rapportageaspect heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid daarom geen opmerkingen.

Verkeer en Waterstaat

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft 19 gereguleerde beroepen, verdeeld over 6 verschillende sectoren: loodswezen, binnenvaart, zeevisvaart, spoor, luchtvaart en wegverkeer.

Voor 10 beroepen is er in 2008 en 2009 geen enkele aanvraag tot erkenning van beroepskwalificaties gedaan. Dit betreft het beroep van registerloods, VTS-operator, plaatsvervangend schipper zeevisvaart, stuurman werktuigkundige zeevisvaart, werktuigkundige zeevisvaart, machinist spoor, personen die binnen het hoofdspoorwegverkeerssysteem een veiligheidsfunctie uitoefenen, luchtvaartterreininformatieverstrekker, vluchtinformatieverstrekker en onderhoudstechnicus voor zweefvliegtuigen. Voor deze beroepen zijn derhalve ook geen problemen bekend met de toepassing van richtlijn 2005/36/EG.

Voor 4 beroepen zijn er in totaal slechts één of twee aanvragen gedaan, te weten voor het beroep van certificaatloods, schipper zeevisvaart, stuurman zeevisvaart en rij-instructeur. Ook bij deze beroepen verloopt de toepassing van richtlijn 2005/36/EG zonder problemen.

De beroepen waarvoor verreweg de meeste aanvragen gedaan worden, zijn de beroepen in de sector binnenvaart: machinist binnenvaart, volmatroos, matroos, matroos-motordrijver en stuurman binnenvaart. Voor al deze beroepen wordt door de bevoegde autoriteit (Stichting afvalstoffen en vaardocumenten binnenvaart) een zogenaamd dienstboekje afgegeven. In 2008 zijn er 172 en in 2009 163 dienstboekjes afgegeven aan aanvragers uit de EU-lidstaten. Er zijn bij de beroepen in de binnenvaart geen problemen met de toepassing van richtlijn 2005/36/EG te melden.

De bevoegde autoriteit houdt overigens niet bij voor welk afzonderlijk beroep het dienstboekje wordt afgegeven, dus het aantal afgegeven dienstboekjes betreft een totaal voor alle gereguleerde beroepen in de binnenvaart. Wat het ministerie van Verkeer en Waterstaat betreft zou dit onderscheid opgeheven mogen worden. Dienstboekjes worden onder andere afgegeven wanneer de aanvrager van een Nederlands dienstboekje een erkend buitenlands dienstboekje kan overleggen. Wanneer de aanvrager geen erkend buitenlands dienstboekje heeft, vindt afgifte van een Nederlands dienstboekje plaats op basis van erkenning van vaartijd, beroepskwalificaties/diploma's en een medische keuring. Dit levert soms problemen op, maar dat betreft bijna uitsluitend aanvragers van buiten de Europese Unie. De

procedure voor het afgeven van dienstboekjes is namelijk hetzelfde voor alle aanvragers.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

In de uitvoering van de richtlijn zijn er problemen opgetreden ten aanzien van hoe er met beroepservaring van architecten moet worden omgegaan. Omdat Nederland geen verplichte beroepservaringsperiode voor architect de trend ontstaan dat onderdanen van andere lidstaten zich hebben laten inschrijven in het Nederlandse architectenregister omdat zij dan in principe al gerechtigd zijn tot het voeren van de titel in andere lidstaten waar wel om beroepservaring wordt gevraagd alvorens de titel af te geven. Om Nederland in de pas te laten lopen met andere Europese lidstaten is er daarom voor gekozen door middel van een wetwijziging te waarborgen dat in Nederland ook een beroepservaringsperiode zal gelden van twee jaar voordat men in het register mag worden ingeschreven.

Met betrekking tot de overige gereguleerde beroepen die onder de verantwoordelijkheid van VROM vallen zijn er geen problemen opgetreden.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

De sector gezondheidszorg kent een groot aantal gereguleerde beroepen in de zin van artikel 3, eerste lid, onder a van richtlijn 2005/36/EG, te weten:

- de sectorale beroepen arts (+ specialismen), tandarts, verpleegkundige, apotheker en verloskundige, die onder het sectorale regime van automatische erkenning (artikelen 20-45 van de richtlijn) vallen.
- de gezondheidszorgpsycholoog, psychotherapeut, fysiotherapeut en een aantal zogenaamde paramedische beroepen die onder het algemeen stelsel, bedoeld in artikelen 10-20 van de richtlijn ressorteren.

Op grond van artikel 33 van de Algemene wet erkenning EG beroepskwalificaties heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor de hiervoor vermelde beroepen die onder het algemene stelsel vallen nadere regels gesteld voor:

- de aanvraag tot erkenning van beroepskwalificaties
- de aanpassingsstage en de proeve van bekwaamheid
- tijdelijke en incidentele dienstverrichting

Op grond van artikel 33, derde lid, van de wet zijn de colleges van de beroepsorganisaties bevoegd tot het treffen van nadere regels voor vermelde onderwerpen voor de onder hen ressorterende specialismen. Dit betreft de colleges van de beroepsorganisaties KNMG (voor de arts-specialismen), KNMP (ziekenhuisapotheker) de NMT (tandarts-specialismen), de VVN (voor de verpleegkundig-specialismen) en de Federatie van Gezondheidszorgpsychologen (de Gezondheidszorgpsycholoog-specialismen). De ministeriële regeling en de regelingen van de betrokken beroepsorganisaties zijn inmiddels genotificeerd bij de Europese Commissie.

Knelpunten

Procedure voor tijdelijke en incidentele dienstverrichting in de sector gezondheidszorg

Bij brief van respectievelijk 7 mei 2008 (Kamerstukken I 2007/2008, 31059D) en 8 mei 2008 (Kamerstukken II, 2007/2008 31059, nr.10) is aan het parlement een lijst gezonden van alle gereguleerde beroepen waarop per beroep is aangegeven

of bij tijdelijke en incidentele dienstverrichting een melding vooraf in de zin van artikel 7, eerste lid, van de richtlijn is vereist.

De regeling van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 19 november 2008, Stcrt. 2008, nr. 231 bevat een nadere regeling voor de procedure van de melding voor de beroepen apotheker, arts, fysiotherapeut, gezondheidszorgpsycholoog, psychotherapeut, tandarts, verloskundige en verpleegkundige. In aanvulling op deze lijst is in de onderhavige regeling ook een plicht tot melding opgenomen voor de beroepen apotheker, arts, tandarts, verloskundige en verpleegkundige die in aanmerking komen voor een automatische erkenning op basis van de coördinatie van de minimumopleidingseisen. Reden hiertoe is dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg in het kader van haar toezichthoudende taak moet kunnen nagaan of de betrokken beroepsbeoefenaar al dan niet op tijdelijke of incidentele basis werkzaam is in het Nederlandse zorgstelsel en aan de vereiste beroepskwalificatie voldoet. De melding vindt plaats bij de bevoegde autoriteit, het College Informatie Beroepen Gezondheidszorg (CIBG) te Den Haag.

Bij de ministeriële regeling "vaststelling lijst gereguleerde beroepen"¹ zijn de beroepen aangegeven waarbij ingeval van tijdelijke en incidentele dienstverrichting een controle vooraf kan plaatsvinden. In de gezondheidszorg betreft het de beroepen apotheker, arts, tandarts, verloskundige en verpleegkundige, die niet in aanmerking komen voor erkenning op basis van de coördinatie van de minimumopleidingseisen en voor de fysiotherapeut, gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut. Daarnaast is ook in artikel 6 van bovengenoemde ministeriële regeling bepaald dat er een controle plaatsvindt van de beroepskwalificaties van de dienstverrichter voor de beroepen bedoeld in artikel 3 van de Wet BIG voor zover zij niet in aanmerking komen voor automatische erkenning.

Op grond van artikel 7, vierde lid, van de richtlijn zal controle en het opleggen van compenserende maatregelen bij tijdelijke en/of incidentele dienstverlening slechts in uitzonderlijke gevallen plaatsvinden, te weten ingeval ontoereikende beroepskwalificaties van de dienstverrichter leiden tot ernstige schade voor de volksgezondheid of veiligheid van een patiënt. Dit criterium strookt niet met overweging 44 van de richtlijn, bepalende dat de richtlijn de maatregelen die een hoog niveau van gezondheid en consumentenbescherming waarborgen onverlet laat. In de gezondheidszorg is een onbekwame zorgverlener - ongeacht de duur van zijn verblijf - altijd een groot risico voor de gezondheidszorg. Men kan door onbekwaamheid veel schade aanrichten bij patiënten. Met andere woorden: ook bij een tijdelijk of incidenteel verblijf kan er reden zijn de vaardigheden van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg te controleren. Hierbij kan worden opgemerkt dat bij tijdelijke en/of incidentele dienstverlening en ingeval men een aanvullende opleiding moet doorlopen, de opleiding qua duur vaak niet in verhouding staat tot de duur van het verblijf van de migrant.

Minimum opleidingseisen voor de sectorale beroepen arts, tandarts, apotheker, verpleegkundige en verloskundige

Algemeen

¹ Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 16 januari 2008, nr. WJZ/2008/2011 (1603), houdende vaststelling van de lijst van gereguleerde beroepen, bedoeld in artikel 27, eerste lid, van de Algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties (Regeling vaststelling lijst gereguleerde beroepen)

De Europese minimum opleidingseisen van Richtlijn 2005/36/EG voor de beroepen arts, tandarts, apotheker, verpleegkundige en verloskundige zijn niet concreet genoeg om ze te gebruiken als toetsingscriteria voor de beoordeling of opleidingen daaraan voldoen. Zo kunnen de in de bijlagen vermelde vakken door de lidstaten verschillend worden geïnterpreteerd en ingevuld afhankelijk van de nationale regels en omstandigheden. De richtlijn geeft daarnaast geen maatstaf voor de tijdsbesteding en belasting per vak, zodat ook hier de lidstaten daar een eigen invulling aan kunnen geven. Ook bestaan er tussen de lidstaten grote verschillen wat betreft de mate waarin verpleegkundigen en verloskundigen zelfstandig moeten kunnen functioneren.

Competentiegericht onderwijs

Met de omslag van de Nederlandse onderwijsprogramma's voor beroepen in de gezondheidszorg naar competentiegericht onderwijs, wordt de aansluiting met de Europese minimumeisen alsmede de beoordeling van die aanvragen die onder het algemeen stelsel vallen bemoeilijkt. Bij de onderlinge erkenning van diploma's zou meer rekening gehouden moeten kunnen worden met de ontwikkelingen in het Nederlandse onderwijsveld. Het zou geen goede zaak zijn als Europese regelgeving een belemmering vormt voor vakinhoudelijke en onderwijskundige verbeteringen die bedoeld zijn om de kwaliteit van de Nederlandse zorg en zorgverleners op een verantwoord niveau te houden.

Statistische gegevens

Binnenlandse Zaken

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Politie	0	0		
Brandweer	0	0		

Economische Zaken

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Octrooigemachtigde	1	2		

Financiën

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Werknemer van een financiële dienstverlener die zich bezighoudt met het verlenen van financiële diensten aan consumenten		2		1

Jus titie

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Notarissen	0	0		
Gerechtsdeurwaarders	0	0		
Rechterlijke beroepen	0	0		
Advocatuur	1	1		
Tolken en vertalers	0	2	2	
Particuliere beveiliging en recherchebureaus.	14	25	6	13

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Dierenartsen	183	201		
Paraveterinair	242	231		
Toepasser van Gewasbeschermingsmiddelen	28	73		
Toepasser van Gewasbeschermingsmiddelen mollen en woelratten	0	1		
Distributeur van gewasbeschermingsmiddelen	8	0		
Bedrijfsvoerder gewasbeschermingsmiddelen	0	32		
Preparateur van dieren	0	0		
Beheerder van asiels of pensions	0	0		

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Vuurwerkdeskundige	2	0		
Opsporing explosieven	1	1		
Gasdeskundige	0	0		
Springmeester	0	0		
Veiligheidskundige	23	4	2	
Arbeidshygiënist	0	0		
A&O deskundige	0	0		
Duikarbeid	98	81	11	
Duikploegleider	9	15		
Duikmedisch begeleider	0	0		
Duikarts	0	1		
Kraanmachinist	0	0		

Verkeer en Waterstaat

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Loodswezen	1	0		
Registerloods	0	0		
VTS-operator	0	0		
Binnenvaart: machinist, volmatroos, matroos, matroos-motordrijver, stuurman	172	163		
Zeevisvaart: schipper, plv schipper, stuurman, stuurman werktuigkundige, werktuigkundige	0	2	1	
Machinist	0	0		
Personen die binnen het hoofdspoorweg- verkeerssysteem een veiligheidsfunctie uitoefenen	0	0		
Luchtvaarterrein- informatieverstrekker	0	0		
Vluchtinformatieverstrekker	0	0		
Onderhoudstechnicus voor zweefvliegtuigen	0	0		
Rij-instructeur	0	1		

Volks huis vesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Architecten	110	67		
Tuin- en landschapsarchitecten	2	3		
Interieurarchitecten	0	8	1	1
Stedenbouwkundigen	0	2		

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

	Aanvragen 2008	Aanvragen 2009	Afgewezen	In behandeling
Leraar	511	702	361	89
Leidinggevend archeoloog	8	0		
Archivaris	0	0		

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Aantal inschrijvingen in het BIG-register				
Beroep	2008 Inschrijving op basis		2009 Inschrijving op basis	
	Aangewezen diploma	Verklaring vakbekwaamheid	Aangewezen diploma	Verklaring vakbekwaamheid
Apothekers	29	0	12	
Artsen	283	9	324	9
Fysiotherapeuten	n.v.t.	22	n.v.t.	19
Gezondheidszorg- Psychologen	n.v.t.	2	n.v.t.	4
Psychotherapeuten	n.v.t.	3	n.v.t.	2
Tandartsen	156	3	148	6
Verloskundigen	36	0	53	1
Verpleegkundigen	93	5	110	2
Totaal	597	44	647	43

Aangewezen diploma = directe inschrijving; diploma's opgenomen in de bijlagen van richtlijn 2005/36

Verklaring vakbekwaam = erkenning op basis beoordeling. Inschrijving in het BIG-register is op basis van de verklaring vakbekwaamheid

Erkenningen artikel 34 beroepen Algemeen stelsel		
Beroep	2008	2009
Apothekersassistenten	2	1
Diëtisten		1
Ergotherapeuten	3	4
Logopedisten	2	2
Podotherapeuten	1	1
Radiodiagnostisch laboranten		5
Radiotherapeutisch laboranten		1
Tandprothetici		8
Verzorgenden IG	9	4
Totaal	17	27

Afwijzingen BIG-register (artikel 3 beroepen)				
Beroep	2008		2009	
	Aangewezen diploma	VV	Aangewezen diploma	VV
Apothekers		2		
Artsen		1		1
Fysiotherapeuten		2		6
Gz-psychologen		8		11

Psychotherapeuten		3		4
Tandartsen	1	7		2
Verloskundigen	1	1		2
Verpleegkundigen	3	16		12
Totaal	4	40		38

Afwijzingen artikel 34 beroepen			
Beroep	2008	2009	
Apothekersassistenten		5	1
Diëtisten		1	
Logopedisten			2
Mondhygiënisten		2	4
Optometristen		1	
Podotherapeuten		1	1
Radiodiagnostisch laboranten		2	1
Radiotherapeutisch laboranten		1	
Tandprotheticci		1	
Verzorgenden IG		2	10
Totaal		15	19